

Několik tváří Mexika

Plány na vandr po Mexiku jsme s dalšími dvěma kamarádkami sice sprádaly už dávno v předstihu, ale konkrétní itinerář cesty, ani žádné pevné body programu jsme neměly. Nezlomilo nás však ani všeobecné odrazování od tohoto úmyslu s barvitým líčením krádeží, loupeží a mordů.

Improvizace slavila své hody, ale nakonec jsme zjistily, že všechno zlé je pro něco dobré a že dodatečné řešení bylo daleko lepší. Požádaly jsme kamarády v Texasu, kteří nás na ložné ploše svého auta dovezli i s krosnami do Long View, a odtud už naše anabáze pokračovala vesměs autobusy a autostopem. Samozřejmě nelze popsat celou několikátýdenní cestu, to by se asi omezilo na pouhé vyjmenování míst, ale pokusím se vybrat několik rozinek z toho našeho pestrého mexického koláče.

Především se musím přiznat, že už první kontakty s Mexikem nás dokonale šokovaly. Naše představy, že jedeme do zaostalé chudičké země třetího světa vzaly za své hned při našem ranním vystoupení z autobusu v Mexiko City. Brada mi klesala níž a níž už při pouhém průjezdu městem, které leží 2240 metrů nad mořem a které Mexičané nazývají Ciudad de México. Dovedete si představit, že v jediné aglomeraci tady žije dvakrát tolik obyvatel než v celé naší republice? A to nepočítám ty tisíce lidí, kteří sem denně proudí z venkova, anebo těžko evidovatelné slumy na okrajích neustále se rozrůstající megapole.

Vroucí kotel barev, zvuků, vůní a dění. Historické paláce, výstavné katedrály, kostely, reprezentativní stavby, muzea, univerzity, frekventované metro, bující průmysl, bohatá nabídka luxusního i levného zboží, tisíce stánků v ulicích, internety na každém rohu, moderně oblékaní lidé, spousty mladých sebevědomých kluků a dívek... Ale abych byla spravedlivá - také žebráci, zaplivané špinavé uličky, venkované v bílých plátěných oblecích a sandálech z pneumatik, hádání z ruky, nakuřování s masáží přímo na ulici nebo několikadenní manifestace s prezentací komunistických idejí a jejich představitelů od Lenina až po Che Guevaru. I to je Mexico City! Ovšem nikdo nás nechtěl okrást či zabít, spíš naopak – všude nás potkávala snaha pomoci, úsměvy, zájem o naši zemi.

Tady bych se jen na moment zastavila u mexické hudební tradice, kterou jsou takzvaní mariachi. Vesměs pouliční muzikanti, kteří hrají v parádních barevných krojích – bílých, žlutých, červených, černých, se spoustou flitrů, jimiž září i jejich široká sombrera. Doménou těchto hudebníků s břichatými kytarami a hlavně trumpetami je známé náměstí Garibaldiho, kde je jich jako máku. Hrají na přání návštěvníků, samozřejmě za peníze, ale nikdo vás neodežene, když si poslechnete takové dostaveníčko bez zaplacení. Setkáte se s nimi ale i v jiných městech na ulicích, ve stylových hospůdkách a restauracích. A jejich repertoár? Poslechněte si Kučerovce a jste na svém, i když jejich známou Cucurachu jsme tam bohužel nezaslechly ani jednou. Mimochodem, víte, co je to cucuracha? Zanechte poetických představ o krásných dívkách s dlouhými vlasy – je to docela obyčejný šváb!

Samozřejmě jsme nemohly vynechat náměstí Tlatelolco, které je jedinečným příkladem setkání tří kultur od aztécké přes španělskou až po tu současnou, pyramidy Měsíce a Slunce a vůbec celý starý městský komplex v Tenochtitlanu, Tulu s jejími nezaměnitelnými sochami či nejvýše položený maják na světě v Mazatlánu. Celé

hodiny bych vám mohla vyprávět o historických mementech, jimiž je tahle země doslova prošípována, ale největší a hlavně neočekávanou bombou pro mne byl Barranca del Cobre čili Měděný kaňon.

Tenhle úžasný a neuvěřitelně členitý kaňon se táhne především kolem řeky Urique, ale i okolo dalších asi dvou desítek menších toků v Sierra Tarahumara. Údolí jsou nesmírně rozmanitá a člověk nestačí vstřebávat tu monumentálnost a velebnost – strmé svahy, až vás jímá závrať, porostlé zelení anebo zase naopak skalnaté a vyprahlé, ale v každém případě fascinující. Součet těchto unikátních kaňonů je dokonce čtyřikrát větší než populární americký Grand Canyon. A devět z nich je dokonce i hlubších. Pro přesnost - nejhlubší bod kaňonu z nadmořské výšky pěti set metrů je 1879 metrů a naopak nejvyšší svahy dosahují 2300 metrů od jejich úpatí.

Tuhle nádheru jsme měly možnost sledovat z oken vlaku, jehož trať, na které byl provoz zahájen teprve před šestačtyřiceti roky, vede kaňonem v délce 655 kilometrů z Los Mochis na pobřeží do horského městečka Chihuahua. Má 86 tunelů a 39 mostů! Nestačily jsme říkat jó a hele, když se objevovaly neustále nové scenérie, propletené hradby křovin, štíhlé svícny kaktusů, stromy bez listů se spoustou jasně fialových květů, malé košaté borovice s předlouhými jehlicemi, stolové hory, kamenné výspy a útvary jako hrady, rozeklané skály, jasně žluté masivy spadající až k trati, jezírka, horské říčky a vodopády, silničky, zřícený rezivějící vagón, ranče na dně kaňonů nebo dřevěné chaty a neuspořádané nuzné vesnice ve stráních... Můžeme v této souvislosti mluvit o lidech, kteří zde žili v souladu s přírodou, jež je ochraňovala oproti okolnímu světu, ale i o těch, kteří tu drsnou krásu znásilňují budováním průmyslových objektů a dalších přístupových komunikací, kolem nichž se válí plastové lahve a igelitové obaly..

Ačkoliv je zde subtropické pásmo, pro nás, které jsme se ještě před pár hodinami koupaly v teplounkém Pacifiku a slunily se na pláži, je tady chladno. To se ještě umocnilo v horském Creelu, kde jsme společně s backpackery z celého světa našly útočiště ve skromné ubytovně. Vítr rvoucí vlasy z hlavy a pronikající až do kostí nás donutil navléci na sebe všechno teplé oblečení. Nakonec v noci bylo kolem nuly.

A studeného větru jsme si užily ještě následující dva dny, kdy jsme se ne zrovna dobrovolně pohybovaly v těchto končinách. Autobus, který nás podle našich kalkulací měl dovézt do jakéhosi přestupního uzlu, nás vysadil v pusté krajině s několika zaprášenými nevzhlednými chatrčemi. Ani stop na korbě pick-upu s ochotným indiánským řidičem a jeho dvěma vnuky rozhodně nebyl zahřívacím kolečkem. A když jsme na noc skejsly v místě, jehož jméno jsme se ani nedozvěděly, a ráno pak čekaly půl dne na spoj, který možná přijede a možná ne, vlítly jsme s úlevou do prvního příjíždějícího autobusu s jedinou nadějí, že se odtud dostaneme.

Popisovanou, neuvěřitelně dramatickou krajinu obývají především indiáni Tarahumarové, se kterými jsme se setkaly při delší zastávce vlaku ve stanici San Rafael. Špalír stáneků a indiánů nabízejících košíčky, deky, různé cetky a suvenýry, ale také pečené bramborové taštičky, šišky či kukuřici.

V nesčetných kaňonech Sierra Tarahumara prý žije těchto indiánů okolo padesáti tisíc. Navzdory kontaktům s turisty a civilizací si udržují své zvyky a životní styl. Včetně jeskynních obydlí, v nichž někteří dodnes žijí, nebo oblečení. Ženy nosí pestré dlouhé a široké nabírané sukně a vzorované halenky zářivých barev. U mužů pak dominují volné barevné dlouhé košile a nezřídka klobouky. Zaujaly nás ale jejich

sandály, zejména u žen – jsou vyřiznuté z pneumatik a sešněrované koženými řemínky nebo bílými šněrovadly. A ukoptěné rozdrbané děti s nudlí jako svíčka žebrají o drobné. I když si vždycky znovu opakuji moudrost, že všechny chudáky stejně nenasytím, nechala jsem se pohnout asi čtyřletou dívkou s miminem v uvázaném šátku, které jí nakukovalo přes rameno. K drobným přidávám i pár sušenek – nemluvně mi je vytrhne z ruky jako cvičená opička.

Tarahumarové prý lpí na tradicích a starých božstvech Slunce a Měsíce, mají i nyní své šamany a údajně jsou schopni uběhnout ohromné vzdálenosti – až 160 kilometrů bez zastávky, navíc po nerovném dně kaňonů. Dokonce si prý přitom kopou před sebou malý dřevěný míč. My jsme však poznaly i jinou tvář Měděného kaňonu – drogy pěstované v nesčetných zdejších údolích a pašované do měst a přes hranice.

Důkladná prohlídka autobusu a pasažérů vojáky se zbraněmi, která byla u delších tratí na běžném pořádku, byla tentokrát jedna nula ve prospěch kontrolující eskadry. Jeden z cestujících se už zpátky do autobusu nevrátil. Jeho místo těsně vedle nás zůstalo prázdné. Mráz nám zatlapkal po zádech, když jsme si dodatečně uvědomily, co by asi bylo s námi, kdyby nám svůj kontraband vstrčil do našich odložených zavazadel...

Z cestopisu o Mexiku, 2016